Hard capacitated k-facility location problem Seminarski rad u okviru kursa Matematičko programiranje i optimizacija

Matematički fakultet

Student: Miloš Manić
 1087/2014Problem br:14

Metode: Genetski algoritmi, iterativna lokalna pretraga i njihova hibridizacija

9. april 2015.

Sažetak

Sadržaj

1	Problem	2										
	1.1 Matematička formulacija problema	2										
	1.2 Primena	2										
	1.3 Postojeći načini rešavanja	3										
2	Heuristike	3										
	2.1 Genetski algoritmi	3										
	2.1.1 Prilagođeni genetski algoritam za rešavanje CFLP .	4										
	2.2 Iterativna lokalna pretraga	5										
	2.2.1 Prilagođena iterativna lokalna pretraga za rešavanje											
	CFLP	6										
	2.3 Hibridizacija	6										
3	Eksperimentalni rezultati											
	3.1 Instance	7										
	3.2 Rezultati	9										
	3.3 Analiza rezultata	16										
4	Zaključak	17										
Li	eratura	17										

Problem 1

Za Capacitated k-facility location problem(CKFL) dat je skup klijenata D i skup potencijalnih postrojenja (lokacija na kojima se može izgraditi postrojenje F[1].

- a) Svako postrojenje $i \in F$ ima kapacitet s_i
- b) Izgradnja postrojenja $i \in F$ košta f_i
- c) Svaki klijent $j \in D$ ima potražnju d_i
- d) Slanje x_{ij} jedinica robe od postrojenja i do klijenta j košta $c_{ij}x_{ij}$, gde je c_{ij} jedinicna cena proporcionalna rastojanju između i i j
- e) Na svakoj potencijalnoj lokaciji $i \in F$ može se izgraditi najviše jedno postrojenje
- f) Bez gubitka opštosti može se smatrati da su cene izgradnje f_i , kapaciteti s_i , i potražnje d_i celi brojevi

Cilj je opslužiti sve klijente koristeći najviše k postrojenja sa što manjim(minimalnim) troškovima izgradnje postrojenja i dopremanja robe.

1.1 Matematička formulacija problema

CKFL se može formulisat kao sledeći Mixed Integer Problem(MIP) gde promenljiva x_{ij} označava količinu potražnje klijenta j koja je opslužena postrojenjem i, a y_i označava da li je postrojenje i otvorenoi[1]:

$$\min \sum_{i \in F} \sum_{j \in D} c_{ij} x_{ij} + \sum_{i \in F} f_i y_i \tag{1}$$

$$min \sum_{i \in F} \sum_{j \in D} c_{ij} x_{ij} + \sum_{j \in F} f_i y_i$$

$$subject to: \sum_{i \in F} x_{ij} = d_j, \forall j \in D,$$

$$\sum_{j \in D} x_{ij} \leq s_i y_i, \forall i \in F,$$

$$(2)$$

$$\sum_{i \in D} x_{ij} \le s_i y_i, \forall i \in F, \tag{3}$$

$$\sum_{i \in F} y_i \le k,\tag{4}$$

$$x_{ij} \ge 0, \forall i \in F, \forall j \in D,$$
 (5)

$$y \in \{0, 1\}, \forall i \in F \tag{6}$$

1.2Primena

Kao što ime kaže ovakvi problemi se javljaju prilikom planiranja postavljanja postrojenja i prostornog planiranja.

Neke od primera primena obuhvataju[8]:

- Optimizacija rasporeda zgrada u fabričkom postrojenju
- Nalaženje rasporeda skladišta nekog prodajnog lanca
- Planiranje lokacija bitnih gradskih ustanova (bolnice, vatrogasne sta- $\mathrm{nice}\,\dots)$
- Planiranje lokacija baznih stanica za bežične mreže
- Raspored elemenata na čipu radi optimalne jačine signala prilikom VLSI dizajna

1.3 Postojeći načini rešavanja

Pored korišćenja egzaktnih metoda kao što su metode linearnog programiranja, problem je rešavan raznim heuristikama. Neke od najkorišćenijih pristupa su[7]:

- Lokalna pretraga i varijacije
- Gramzive heuristike
- Tabu pretraga
- Genetski algoritmi

2 Heuristike

U radu će se primeniti jedna P-heuristika, genetski algoritam, jedna S-heuristika, iterativna lokalna pretraga, i jednu hibridna, genetski algoritam poboljšan iterativnom lokalnom pretragom na generacijskom nivou.

2.1 Genetski algoritmi

Genetski algoritam je metaheuristika inspirisana procesom prirodne selekcije koji pripada klasi evolucionih algoritama. Bazira se na operatorima koji su inspirisani prirodom kao što su mutacija, ukrštanje i selekcija[5].

Genetski algoritam radi nad populacijom kandidata rešenja (jedinke, rešenja, fenotipi) koja imaju određene karakteristike koje se predstavljaju nekim kodiranjem (uobičajeno nizom nula i jedinica) koje se naziva genotip. [9] Prilagođenost (eng. fitness).

Opšti koraci u genetskom algoritmu su sledeći:

1. Inicijalizacija:

Generisanje početnih rešenja(jedinki) koje će se naknadno poboljšavati kroz algoritam,

2. Mutacija:

Menjanje jednog ili više nasumičnih vrednosti genotipa neke jedinke. Primeri:

- bit string mutacija: bitovi genotipa se nasumično menjaju sa određenom verovatnoćom na nasumičnim mestima
- uniformna mutacija: menja se vrednost izabrane jedinke za novu nasumično generisanu jedinku
- Swap mutacija: razmenjuju se vrednosti 2 proizvoljne lokacije
- Scramble: nekoliko spojenih pozicija se permutuje

3. Selekcija:

Odabir određenih jedinki koje će učestvovati u ukrštanju. Prilagođenost, kao i u prirodi ima veliki uticaj na selekciju. Primeri:

- Rulet selekcija: Svaka jedinka dobije verovatnoću odabira proporcionalnu njenoj prilagođenosti
- Rangovska selekcija: Svaka jedinka dobije verovatnoću odabira proporcionalnu njenom rangu prilagođenosti
- Stohastičko univerzalno sampliranje: Svaka jedinka je jednako verovatno odabrana
- Turnirska selekcija: Za svaku odabranu jedinku se održava turnir u kome pobeđuje najprilagođenija jedinka

4. Ukrštanje

Izabrane jedinke se ukrštaju tako što se kombinuju njihovi genotipi za dobijanje novih jedinki. Primeri:

- one-point ukrštanje: genomi dve jedinke se seku u jednoj tački i razmenjuju se sadržaji genome- levi deo prve jedinke sa levim druge i desni prve sa desnim druge
- n-point ukrštanje: genotipi se seku u n tačaka i odgovarajući delovi se uzimaju za rezultujuću jedinku naizmenično
- uniformno ukrštanje: za svaku poziciju u reprezentaciji se nasumično bira da li će da bude uzeta od jednog ili drugog roditelja

5. Prekid:

Proces se prekida kada je neki kriterijum prekida ispunjen. Neki od čestih kriterijuma:

- Fiksni broj generacija je dostignut,
- Vrednost prilagođenosti je dostigla plato, i naredne iteracije ne daju bolje rezultate,
- Neki drugi kriterijum je dostignut(dovoljno dobro rešenje je nađeno),
- Resursi su istrošeni(memorija, vreme izvršavanja ...),
- Ručni prekid

Obično se koristi neka kombinacija navedenih kriterijuma i drugih.

Koraci 2-4 se ponavljaju sve dok se ne ispuni neki kriterijum prekida. Jedinke dobijene operatorima se ponekad prilagođavaju, tj od neispravnih rešenja se prave ispravna. Recimo, ako jedinka ima previše jedinica u reprezentaciji smanjuje se njihov broj nekim postupkom, i analogno za nule. Takvi postupci mogu biti deterministički ili stohastički.

Za pravovremenu konvergenciju algoritma je bitna stragegija zamene jedinki iz generacije u generaciju:

- Generacijski genetski algoritmi sve jedinke u populaciji se zamenjuju novom generacijom
- Stacionarni genetski algoritmi samo deo populacije se zamenjuje
- Elitistički genetski algoritmi odabrane jedinke(elitne) se prebacuju direktno u sledeću generaciju, a sve ostale se menjaju.

2.1.1 Prilagođeni genetski algoritam za rešavanje CFLP

Za rešavanje problema je korišćen genetski algoritam sa sledećim osobinama:

- Generisanje početnih jedinki: Nasumični nizovi nula i jedinica po uniformnoj raspodeli sve do dobijanja 150 ispravnih jedinki
 - Ako posle 150 pokušaja nije uspelo generisanje nijedne jedinke problem se proglašava za nerešiv
- Selekcija: Koristi se rangovska selekcija i bira se 50 jedinki
- Ukrštanje: Koristi se uniformno ukrštanje za dobijanje 100 jedinki sa nasumičnim roditeljima
- Mutacija: Koristi se bit-string mutacija sa verovatnoćama prelaza sa 0 u 1 i obrnuto jednakim 0.1

- Prilagodjavanje: Ako jedinka ima više otvorenih postrojenja nego što je dozvoljeno postrojenja se uklanjaju nasumično sve dok se ne stigne ili do ispravne jedinke ili do jedinke koja ima premali kapacitet. Jedinka koja ima premali kapacitet se smatra neispravnom i ne ispravlja se.
- **Strategija zamene:** Koristi se elitistička strategija sa 10 elitnih jedinki
- Računanje prilagođenosti: Prilagođenost se računa na pohlepan način tako što se daje prioritet klijentima sa najmanjom potražnjom
- Kriterijum zaustavljanja: Genetski algoritam se zaustavlja posle 50 generacija.

2.2 Iterativna lokalna pretraga

Iterativna lokalna pretraga(eng. iterated local search) je heuristika koja generiše niz rešenja generisanih unutrašnjom heuristikom(neka varijanta lokalne pretrage), čime se dobijaju kvalitetnija rešenja od prostog ponavljanja te heuristike[4]. Proces se sastoji iz dva globalna koraka:

- 1. Perturbacija rešenja dobijenog lokalnom pretragom
- 2. Lokalna pretraga počev od modifikovanog rešenja

Ovi koraci se ponavljaju sve dok se ne dostigne neki kriterijum zaustavljanja(fiksni broj iteracija, dostignut plato minimalne vrednosti...)

Na kraju svake iteracije je izabrana jedna instanca između modifikovane i instance dobijene u prethodnoj iteraciji. Na osnovu kriterijuma prihvatanja instanci se formira putanja (eng. walk) do izabranog najboljeg rešenja, neki od čestih izbora su:

- Better: Izabrati uvek bolje rešenje
- Random: Izabrati uvek novo rešenje
- Restart:Generisati novo rešenje ako se rešenje nije poboljšalo u prethodnih n iteracija
- Nasumično izabrati jedno od ponuđenih rešenja iz prethodnih n iteracija.

Prva dva primera kriterijuma prihvatanja su određena samo trenutnim izborom i na njih ne utiču prethodne iteracije. Putanje koje se prave takvim kriterijumima se zovu Markovljeve putanje ($eng.\ Markovian\ walks,\ Markovian\ chains$). Pošto poslednja dva primera uključuju u odluku prethodnih n iteracija, oni ne prave Markovljeve putanje.

Snaga i oblik perturbacije su takođe bitni i od njih zavisi uspešnost iterativne lokalne pretrage. Iterativna lokalna pretraga izbegava zadržavanje na istom lokalnom optimumu tako što primenjuje perturbacije. Snaga perturbacije treba biti dovoljna da ne možemo da se lokalnom pretragom vratimo na prethodno rešenje, dakle potrebno je izvršiti modifikaciju koja je većeg reda od lokalne pretrage. S druge strane, ako snaga perturbacije bude prevelika, iterativna lokalna pretraga se ponaša kao multistart pretraga(eng. Multistart local search), pa se bolja rešenja nalaze sa manjom verovatnoćom.

Neki od primera za perturbacije nad binarnom reprezentacijom rešenja:

n-flip:Komplementiranje n nasumičnih bitova u reprezentaciji rešenja(U zavisnosti od lokalne pretrage, na primer ako je prostor lokalne pretrage n-flip, tada perturbacija mora da bude bar n+1-flip)

- n-switch: zamena vrednosti dva nasumična bita međusobno n puta
- permutacija n nasumičnih bitova
- . .

Takodje, perturbacije mogu biti adaptivne tako što se snaga perturbacije određuje na osnovu prethodnih rešenja, recimo, ako se rešenje nije poboljšalo nekoliko iteracija, povećava se snaga iteracije(recimo sa 2-flip na 3-flip).

Dakle, procedura iterativne lokalne pretrage na visokom nivou može se opisati na sledeći način:

Kriterijumi zaustavljanja mogu da budu bazirani na broju iteracija, vremenu ili nekom drugom resursu, platou minimalne vrednosti, itd.

${\bf 2.2.1}$ Prilagođena iterativna lokalna pretraga za rešavanje CFLP

Za rešavanje problema je korišćena iterativna lokalna pretraga sa sledećim karakteristikama:

- Generisanje početnog rešenja: Na slučajan način se raspoređuje nasumičan broj jedinica manji od k po reprezentaciji rešenja.
 - Ako se posle 10000 pokušaja ne dobije rešenje problem se proglašava nerešivim.
- Lokalna pretraga: Pretražuje se u okolini rešenja sa jednim različitim bitom u odnosu na početno
- Perturbacija: Koristi se adaptivna perturbacija sa uzajamnom razmenom dva nasumična bita sa 50 maksimalnih perturbacija, verovatnoća sledeće uzastopne perturbacije raste za 0.01 po iteraciji od iteracije u kojoj je dobijeno trenutno trenutno maksimalno rešenje
- Kriterijum prihvatanja:: Uzima se bolje rešenje(Better walk), sa restartovanjem posle 500 iteracija platoa vrednosti(Restart walk)
- Kriterijum zaustavljanja: Zaustavlja se posle 1000 iteracija

2.3 Hibridizacija

Genetski algoritmi i iterativna lokalna pretraga se mogu kombinovati na nekoliko načina. Jedan od njih je korišćenje genetskog algoritma za dobijanje populacije rešenja pa korišćenje iterativne lokalne pretrage za poboljšavanje tih rešenja. Drugi način je u poboljšavati deo svake generacije iterativnom lokalnom pretragom i ubacivati poboljšane jedinke u generaciju, takva varijacija genetskog algoritma se zove memetski algoritam(eng. Memetic algorithm)[6]. U ovom radu su prikazani rezultati obe metode. U prvoj metodi se primenjivala iterativna lokalna pretraga na sve jedinke rezultujuće populacije genetskog algoritma. U memetskom algoritmu je zbog performansi izvršavana iterativna lokalna pretraga samo na prvih 10 jedinki, uz pamćenje vrednosti za jedinke koje se održe kroz generacije.

3 Eksperimentalni rezultati

Opisani metodi su implementirani u jeziku c# i .NET okruženju. Za rad je korišćen Visual Studio Ultimate 2013. Za dobijanje egzaktnog rešenja korišćen je IBM ILOG CPLEX Teaching Edition 12.1, čije je vreme izvršavanja po instanci ograničeno na 4 sata. Za testiranje je korišćen računar sa Intel i7 procesorom na 3.1GHz i 8GB RAM memorije. Aplikacija je izvršavana na jednom jezgru(bez paralelizacije) zato što strukture korišćene pri implementaciji nisu bile bezbedne za paralelni rad(thread-safe).

Sve metode su sa svim instancama testirane po 20 puta sa različitim random seed vrednostima. Random seed vrednosti su dobijene pomoću drugog nasumičnog niza po sledećoj proceduri:

3.1 Instance

Korišćene su već postojeće instance za CFL(capacitated facility location) problem, uz dodat parametar k. Za skup malih instanci i za skup instanci najvećih dimezija je korišćen skup instanci koji je generisan od strane J.E. Beasley-a[2], dok je za skup srednjih instanci korišćen skup generisan od strane K. Holmberg-a, M. Ronnqvist-a i D. Yuan-a [3].

Da bi se izabralo odgovarajuće k korišćen je algoritam za izdvajanje optimalnih rešenja za različite vrednosti k čiji je pseudokod prikazan:

```
for each instance
    bestSolution=executeProblem(k=m);

for j=1 to m:
    sol=executeProblem(k=j);

if(unfeasable)
    continue;

if(sol is the optimal solution):
    if(sol=bestSolution):
    break;

end;

end;
```

Dalje se na osnovu upisanih rezultata(log) bira instanca sa odgovarajućom vrednošću parametra k. Pošto ima mnogo više instanci nego što je potrebno, instance sa sličnim osobinama i rezultatima se odbacuju, a ako neka instanca ispoljava žanimljive"osobine, uzima se više puta sa odgovarajućim vrednostima parametra k. U tabelama koje slede su prikazane karakteristike instanci koje su korišćene za testiranje. Zvezdicom su označene instance čije rešenje ne postoji.

Tabela 1: Instance malih dimenzija.

Instanca	n	\mathbf{m}	k
cap101	50	25	2
cap102	50	25	2
cap103	50	25	2
cap104	50	25	2

Instanca	l n	m	k
cap121	50	50	4
cap122	50	50	4
cap123	50	50	4
cap124	50	50	4
cap131	50	50	2
cap132	50	50	2
cap133	50	50	2
cap134	50	50	2
cap61	50	16	4
cap62	50	16	4
cap63	50	16	4
cap64	50	16	4
cap71	50	16	2
cap72	50	16	2
cap73	50	16	2
cap74	50	16	2
cap91	50	25	4
cap92	50	25	4
cap93	50	25	4
cap94	50	25	4

 ${\bf Tabela~2:~Instance~srednjih~dimenzija.}$

Instanca	n	\mathbf{m}	k
pn56	200	30	16
$pn56_1$	200	30	20
$pn56_2$	200	30	30
pn57	200	30	16
pn58	200	30	16
pn59	200	30	16
pn60	200	30	11
pn61	200	30	11
pn62	200	30	11
pn63	200	30	11
pn64	200	30	8
pn65	200	30	8
pn66	200	30	8
pn67	200	30	11
pn68	200	30	9
pn69	200	30	9
$pn69_1$	200	30	10
$pn69_{2}*$	200	30	8
pn70	200	30	9

 ${\bf Tabela~3:~Instance~velikih~dimenzija.}$

Instanca	n	\mathbf{m}	k
capa1	1000	100	7
$capa1_1$	1000	100	8
$capa1_2$	1000	100	9
$capa1_3$	1000	100	10

Instanca	n	m	k
$capa1_4$	1000	100	11
$capa1_5$	1000	100	100
capa1 ₆ *	1000	100	6
capa2	1000	100	8
$capa2_1$	1000	100	100
capa3	1000	100	8
$capa3_1$	1000	100	100
capa4	1000	100	8
$capa4_1$	1000	100	100
capb1	1000	100	11
$capb1_1$	1000	100	100
capb2	1000	100	9
$capb2_1$	1000	100	100
capb3	1000	100	8
$capb3_1$	1000	100	100
capb4	1000	100	8

3.2 Rezultati

U tabeli 4 su sabrani rezultati testiranja. CPLEX rezultati imaju samo kolonu rešenja i zvezdica pored rešenja označava da je to rešenje dobijeno po isteku 4 sata i nije optimalno.

- Kolona sol označava srednju vrednost rešenja u slučaju metaheuristika nađenu iz svih izvršavanja sa različitim random seed-om.
- $\bullet\,$ Kolona $t_{tot}[s]$ sadrži ukupna srednja vremena izvršavanja metaheuristika.
- Kolona $t_{best}[s]$ sadrži srednje vreme kada je prvi put dobijen konačan rezultat.
- Kolona *gen* označava srednju vrednost generacije u kojoj je prvi put dobijen konačan rezultat.
- Kolona eval označava srednju vrednost ukupnog broja poziva funkcije za evaluaciju rešenja
- Kolona *caching* označava srednju vrednost broja puta kada je evaluacija dobijena iz heš tabele.
- Kolona agap sadrži srednju vrednost apsolutne razlike vrednosti dobijene metaheuristikama i vrednosti dobijene CPLEX-om.
- \bullet Kolona σ sadrži standardnu devijaciju vrednosti koje su dobijene metaheuristikama u odnosu na CPLEX
- Kolona cache sadrži procenat uzimanja vrednosti iz heš tabele u odnosu na ukupan broj poziva.

Tabela 4: Eksperimentalni rezultati.

Instanca	metoda	sol	$t_{tot}[s]$	$t_{best}[s$	g[gen]	eval	caching	agap	$\sigma [\%]$	cache[%]
	CPLEX	3883226133.00				•	=			
	GA	3883226133.00	12.39	0.47	1.57	9404.33	9149.95	0.00	0.00	97.30
cap101	ILS	3904521625.52	0.26	0.21	_	5063.05	4765.14	0.01	0.00	94.12
	GA +	3883226133.00	6.93	0.26	3.05	22656.00	22331.05	0.00	0.00	98.57
	ILS									
	Mem	3883226133.00	37.61	0.40	0.90	279643.00	279318.00	0.00	0.00	99.88

Instanca	metoda	sol	$t_{tot}[s]$	$t_{best}[s]$	l aen	eval	caching	agap	σ [%]	cache[%]
Historica	CPLEX	3883231133.00	0101[0]	voest [0]	gen		eaching	адар	0 [70]	[70]
	GA	3883231133.00	12.37	0.43	1.57	9404.33	9149.95	0.00	0.00	97.30
cap102	ILS	3904527101.71	0.27	0.43	-	5063.05	4765.14	0.00	0.00	94.12
capioz	GA +	3883231133.00	7.15	0.22	$\frac{1}{3.05}$	22656.00	22331.05	0.01	0.00	98.57
	ILS	3003231133.00	7.10	0.20	5.05	22030.00	22331.03	0.00	0.00	90.01
	Mem	3883231133.00	38.87	0.41	0.90	279643.00	279318.00	0.00	0.00	99.88
	CPLEX	3883236133.00				-				
	GA	3883236133.00	12.47	0.44	1.57	9404.33	9149.95	0.00	0.00	97.30
cap103	ILS	3904532577.90	0.27	0.22	_	5063.05	4765.14	0.01	0.00	94.12
1	GA +	3883236133.00	7.13	0.27	3.05	22656.00	22331.05	0.00	0.00	98.57
	ILS									
	Mem	3883236133.00	39.61	0.41	0.90	279643.00	279318.00	0.00	0.00	99.88
	CPLEX	3883243633.00				=				
	GA	3883243633.00	12.78	0.46	1.57	9404.33	9149.95	0.00	0.00	97.30
cap104	ILS	3904540792.19	0.27	0.22	-	5063.05	4765.14	0.01	0.00	94.12
	GA +	3883243633.00	7.25	0.27	3.05	22656.00	22331.05	0.00	0.00	98.57
	$_{Mem}^{ILS}$	3883243633.00	39.51	0.42	0.90	279643.00	279318.00	0.00	0.00	99.88
	CPLEX	3283821105.00	33.01	0.42	0.90	219045.00	279310.00	0.00	0.00	99.00
	GA	4178119614.29	79.96	17.37	10.14	6786.67	5375.29	0.27	0.00	79.20
cap121	ILS	4765797950.57	0.35	0.29	-	5004.24	4048.90	$0.27 \\ 0.45$	$0.00 \\ 0.11$	80.91
cap_{121}	GA +	4190159537.76	$\frac{0.33}{40.44}$	31.31	5.19	24694.52	19882.48	$0.45 \\ 0.28$	$0.11 \\ 0.00$	80.51
	ILS	4190109007.70	40.44	31.31	5.19	24094.32	19002.40	0.20	0.00	00.01
	Mem	4148374586.00	75.88	13.87	9.33	275539.33	233691.86	0.26	0.00	84.81
	CPLEX	3283841105.00				-				
	GA	4178139614.29	79.26	17.21	10.14	6786.67	5375.29	0.27	0.00	79.20
cap122	ILS	4765817236.29	0.35	0.29	-	5004.24	4048.90	0.45	0.11	80.91
	GA +	4190179061.57	39.89	30.90	5.19	24694.52	19882.48	0.28	0.00	80.51
	ILS	41 4020 4506 00	74.07	12.60	0.22	07550000	022601.06	0.00	0.00	0.4.01
	$\frac{Mem}{CPLEX}$	4148394586.00 3283861105.00	74.97	13.62	9.33	275539.33	233691.86	0.26	0.00	84.81
	GA	4178159614.29	01 75	18.86	10.14	6786.67	5375.29	0.27	0.00	79.20
ann 199	ILS	4765836522.00	$81.75 \\ 0.35$	0.29	-		4048.90	$0.27 \\ 0.45$	$0.00 \\ 0.11$	80.91
cap123						5004.24				
	GA + ILS	4190198585.38	40.57	31.52	5.19	24694.52	19882.48	0.28	0.00	80.51
	Mem	4148414586.00	76.06	13.71	9.33	275539.33	233691.86	0.26	0.00	84.81
	CPLEX	3283891105.00				-				
	GA	4178189614.29	78.94	17.26	10.14	6784.10	5370.90	0.27	0.00	79.17
cap124	ILS	4765865450.57	0.35	0.29	_	5004.24	4048.90	0.45	0.11	80.91
1	GA +	4190227871.10	39.68	30.75	5.19	24694.52	19882.48	0.28	0.00	80.51
	ILS									
	\widetilde{Mem}	4148444586.00	73.83	13.57	9.33	275539.33	233691.86	0.26	0.00	84.81
	CPLEX	3883226133.00				-				
	GA	3891758483.33	12.74	0.98	3.48	9401.95	8956.67	0.00	0.00	95.26
cap131	ILS	3983814322.62	0.33	0.28	-	5112.24	4415.90	0.03	0.00	86.38
	GA +	3883226133.00	7.60	0.96	5.86	22295.29	21095.71	0.00	0.00	94.62
	$_{Mem}^{ILS}$	3883226133.00	41.27	0.95	1.76	278702.00	277427.62	0.00	0.00	99.54
-	CPLEX	3883231133.00	11141	0.00	2110		211121102	0.00	0.00	
	GA	3891763959.52	12.86	1.00	3.48	9401.95	8956.67	0.00	0.00	95.26
cap132	ILS	3983820751.19	0.33	0.27	-	5112.24	4415.90	0.03	0.00	86.38
	GA +	3883231133.00	7.62	0.96	5.86	22295.29	21095.71	0.00	0.00	94.62
	ILS									
	\widetilde{Mem}	3883231133.00	41.29	0.96	1.76	278702.00	277427.62	0.00	0.00	99.54

Instanca	metoda	sol	$t_{tot}[s]$	$t_{best}[s]$	l aen	eval	caching	aqap	σ [%]	cache[%]
Instanca	CPLEX	3883236133.00	tot[5]	voest [o	gen	ecui	cacriff	agap	0 [70]	[70]
	GA	3891769435.71	12.78	1.00	3.48	9401.95	8956.67	0.00	0.00	95.26
cap133	ILS	3983827179.76	0.33	0.27	J.40 -	5112.24	4415.90	0.00	0.00	86.38
cup_{133}		3883236133.00	7.58	$0.27 \\ 0.96$	5.86				0.00	94.62
	GA + ILS	3883230133.00	1.38	0.90	3.80	22295.29	21095.71	0.00	0.00	94.02
	Mem	3883236133.00	40.87	0.93	1.76	278702.00	277427.62	0.00	0.00	99.54
	CPLEX	3883243633.00								
	GA	3891777650.00	12.78	1.00	3.48	9401.95	8956.67	0.00	0.00	95.26
cap134	ILS	3983836822.62	0.34	0.28	-	5112.24	4415.90	0.03	0.00	86.38
capioi	GA +	3883243633.00	7.59	$0.20 \\ 0.97$	5.86	22295.29	21095.71	0.00	0.00	94.62
	ILS	0000210000.00	1.00	0.01	0.00	22200.20	21000111	0.00	0.00	0 1.02
	\widetilde{Mem}	3883243633.00	41.30	0.95	1.76	278702.00	277427.62	0.00	0.00	99.54
	CPLEX	4245260995.00				-				
	GA	4688622204.00	75.46	6.84	4.19	6867.14	6397.62	0.10	0.00	93.16
cap61	ILS	4854559833.29	0.25	0.21	-	5002.19	4270.29	0.14	0.00	85.37
	GA +	4688622204.00	38.41	2.21	3.90	21656.05	20119.57	0.10	0.00	92.91
	ILS	4600600004.00	0004	1 50	1.60	07570404	000000	0.10	0.00	00.04
	Mem	4688622204.00	68.64	1.52	1.38	275794.24	273974.24	0.10	0.00	99.34
	CPLEX	4245280995.00				-		0.40		
	GA	4688642204.00	75.78	6.81	4.19	6867.14	6397.62	0.10	0.00	93.16
cap62	ILS	4854577690.43	0.24	0.21	-	5002.19	4270.29	0.14	0.00	85.37
	GA +	4688642204.00	38.25	2.25	3.90	21656.05	20119.57	0.10	0.00	92.91
	$_{Mem}^{ILS}$	4688642204.00	68.35	1.53	1.38	275794.24	273974.24	0.10	0.00	99.34
	CPLEX	4245300995.00				-				
	GA	4688662204.00	74.93	6.74	4.19	6867.14	6397.62	0.10	0.00	93.16
cap63	ILS	4854595547.57	0.24	0.21	-	5002.19	4270.29	0.14	0.00	85.37
	GA +	4688662204.00	38.27	2.27	3.90	21656.05	20119.57	0.10	0.00	92.91
	$_{Mem}^{ILS}$	4688662204.00	68.87	1.54	1.38	275794.24	273974.24	0.10	0.00	99.34
	CPLEX	4245330995.00				-				
	GA	4688692204.00	76.09	6.82	4.19	6867.14	6397.62	0.10	0.00	93.16
cap64	ILS	4854622333.29	0.24	0.21	-	5002.19	4270.29	0.14	0.00	85.37
_	GA +	4688692204.00	38.55	2.29	3.90	21656.05	20119.57	0.10	0.00	92.91
	ILS							0.40		
	Mem	4688692204.00	68.72	1.56	1.38	275794.24	273974.24	0.10	0.00	99.34
	CPLEX	4879355523.00				-				
	GA	4879355523.00	12.45	0.27	1.05	9366.52	9235.00	0.00	0.00	98.60
cap71	ILS	4879704188.14	0.25	0.20	-	5044.19	4916.86	0.00	0.00	97.48
	GA +	4879355523.00	6.61	0.02	1.05	18682.48	18546.48	0.00	0.00	99.27
	$_{Mem}^{ILS}$	4879355523.00	37.46	0.02	0.05	280240.90	280104.90	0.00	0.00	99.95
	CPLEX	4879360523.00				=				
	GA	4879360523.00	12.39	0.27	1.05	9366.52	9235.00	0.00	0.00	98.60
cap72	ILS	4879709664.33	0.25	0.20	-	5044.19	4916.86	0.00	0.00	97.48
1	GA +	4879360523.00	6.60	0.02	1.05	18682.48	18546.48	0.00	0.00	99.27
	$ILS \\ Mem$	4879360523.00	37.31	0.02	0.05	280240.90	280104.90	0.00	0.00	99.95
	CPLEX	4879365523.00	01.01	0.02	0.00	2002 10.00	200101.00	0.00	0.00	
	GA	4879365523.00	12.42	0.27	1.05	9366.52	9235.00	0.00	0.00	98.60
cap73	ILS	4879715140.52	0.25	0.20	-	5044.19	4916.86	0.00	0.00	97.48
capio	GA +	4879365523.00	6.57	$0.20 \\ 0.02$	1.05	18682.48	18546.48	0.00	0.00	99.27
	${LS\atop Mem}$	4879365523.00	37.34	0.02	0.05	280240.90	280104.90	0.00	0.00	99.95

Instanca	metoda	sol	4 [a]	<i>t</i> [a]	aom	on al	anahina	aaan	σ [%]	cache[%]
Instanca			$t_{tot}[s]$	$t_{best}[s]$	gen	eval	caching	agap	0 [70]	cache[70]
	CPLEX	4879373023.00	10.00	0.0=	4.05	-	0005.00	0.00	0.00	00.00
_,	GA	4879373023.00	12.38	0.27	1.05	9366.52	9235.00	0.00	0.00	98.60
cap74	ILS	4879723354.81	0.25	0.20	-	5044.19	4916.86	0.00	0.00	97.48
	GA +	4879373023.00	6.56	0.02	1.05	18682.48	18546.48	0.00	0.00	99.27
	$_{Mem}^{ILS}$	4879373023.00	37.23	0.02	0.05	280240.90	280104.90	0.00	0.00	99.95
	CPLEX	3283822555.00	31.23	0.02	0.00	200240.90	200104.90	0.00	0.00	
	GA		76.01	19.90	7 01	6000 50	E022 E7	0.26	0.00	96.06
0.1		4150265271.33	76.91	12.28	7.81	6823.52	5933.57	0.26	0.00	86.96
cap91	ILS	4402295331.62	0.26	0.23	-	5004.29	4093.81	0.34	0.00	81.81
	GA +	4149585026.43	37.93	10.32	9.81	21743.48	18391.81	0.26	0.00	84.59
	$_{Mem}^{ILS}$	4148374586.00	69.64	4.16	3.29	275610.48	263494.33	0.26	0.00	95.60
	CPLEX	3283842555.00				_				
	GA	4150285271.33	77.27	12.49	7.81	6823.52	5933.57	0.26	0.00	86.96
cap92	ILS	4402313664.95	0.26	0.23	-	5004.29	4093.81	0.34	0.00	81.81
00P02	GA +	4149605026.43	37.83	10.37	9.81	21743.48	18391.81	0.26	0.00	84.59
	ILS	11 10 00 00 10 10	31.00	20.01	J.J.	_1, 10, 10	_0001.01	0.20	0.00	2 2.00
	Mem	4148394586.00	1784.72	4.19	3.29	275610.48	263494.33	0.26	0.00	95.60
	CPLEX	3283862555.00				=				
	GA	4150305271.33	76.93	12.43	7.81	6823.52	5933.57	0.26	0.00	86.96
cap93	ILS	4402331998.29	0.26	0.23	-	5004.29	4093.81	0.34	0.00	81.81
	GA +	4149625026.43	37.94	10.32	9.81	21743.48	18391.81	0.26	0.00	84.59
	ILS	41 40 41 450 6 00	00.00	4.10	0.00	077610 40	26240420	0.00	0.00	05.00
	Mem	4148414586.00	69.66	4.16	3.29	275610.48	263494.33	0.26	0.00	95.60
	CPLEX	3283892555.00	77.07	10.54	7.01		F000 FF	0.00	0.00	0.0.00
0.4	GA	4150335271.33	77.07	12.54	7.81	6823.52	5933.57	0.26	0.00	86.96
cap94	ILS	4402359498.29	0.26	0.23	-	5004.29	4093.81	0.34	0.00	81.81
	GA + ILS	4149655026.43	2148.74	2120.8	29.81	21743.48	18391.81	0.26	0.00	84.59
	Mem	4148444586.00	68.78	4.17	3.29	275610.48	263494.33	0.26	0.00	95.60
	CPLEX	594677483.00*				_				
	GA	616369039.90	87.61	69.15	38.43	6488.10	2027.62	0.04	0.33	31.25
capa1	ILS	702525534.90	1.09	0.92	_	5004.90	4046.90	0.18	0.01	80.86
	GA +	616188764.67	48.34	35.23	10.00	30580.19	23278.90	0.04	0.00	76.12
	ILS									
	Mem	591324553.00	114.60	86.67	38.14	275382.43	223235.90	0.01	0.00	81.06
	CPLEX	563820503.00*				-				
	GA	566495461.90	39.15	30.85	35.48	8521.38	3168.81	0.01	0.29	37.19
$capa1_1$	ILS	633275467.71	1.24	1.05	-	5355.29	4182.33	0.12	0.01	78.10
	GA +	565900691.00	29.95	23.55	2.14	44713.71	32608.62	0.01	0.00	72.93
	$_{Mem}^{ILS}$	549621303.95	93.72	78 17	41.95	281667.81	227524.29	0.03	0.00	80.78
	CPLEX	521553548.00*	90.14	78.17	41.30	201001.01	441044.49	0.03	0.00	00.10
	GA	531570878.86	1479	19 10	30.90	0517 59	3761.00	0.02	0.30	39.52
$capa1_2$	ILS	565441416.76	$14.72 \\ 1.35$	$12.10 \\ 1.13$	30.90 -	9517.52 5656.57	4341.81	$0.02 \\ 0.08$	0.30	39.52 76.76
$capa_{12}$		532169050.52		15.26			36279.52		0.00	
	GA + ILS	00Z109U0U.0Z	21.02	10.20	0.00	50586.57	30219.32	0.02	0.00	71.72
	Mem	518350102.71	84.49	71.56	42.76	283245.00	228061.10	0.01	0.00	80.52
	CPLEX	496579947.00*								
	GA	506104329.86	7.52	6.23	27.90	9812.29	3825.24	0.02	0.25	38.98
$capa1_3$	ILS	537370924.24	1.43	1.24	_	5895.81	4462.48	0.08	0.00	75.69
	GA +	507266089.14	18.08	11.27	0.00	52023.38	37065.24	0.02	0.00	71.25
	ILS									
	\widetilde{Mem}	495464523.19	81.40	69.81	43.48	284529.38	228806.52	0.00	0.00	80.42

Instanca	met o da	$\mid sol \mid$	+ [a]	t. [o]	aon	on al	caching	aaam	σ [%]	cache[%]
HIStanca	CPLEX	469927010.00*	$t_{tot}[s]$	$t_{best}[s]$	ден	eval	сасніну	agap	0[/0]	<u>cache[/0]</u>
			C 01	F 07	22.14	- 0070 10	2407.00	0.02	0.44	2.4.40
1	GA ILS	483949529.48	6.01	$5.07 \\ 1.17$	33.14	9879.19	3407.00	0.03	0.44	$34.49 \\ 75.34$
$capa1_4$		519298279.05	1.50			6007.62	4526.43	0.11	0.00	
	GA +	487386654.76	17.72	11.55	2.33	54265.00	38655.19	0.04	0.00	71.23
	${LS \atop Mem}$	473581945.00	82.08	71.12	43.95	285606.57	229094.81	0.01	0.00	80.21
	CPLEX	314581276.00	C							
	GA	317338972.33	5.95	5.45	26.00	9911.05	5063.29	0.01	0.07	51.09
$capa1_5$	ILS	338665967.76	3.83	3.57	-	9049.81	6131.76	0.08	0.00	67.76
Cupuzo	GA +	318639803.90	14.29	8.23	0.00	30097.43	19921.48	0.00	0.00	66.19
	ILS	010000000000			0.01	0000		0.0_	0	
	Mem	314750523.86	128.53	68.14	21.43	400674.52	328073.90	0.00	0.00	81.88
	CPLEX	-	<u> </u>			-				
	GA	-	1.77	-	-	-	-	-	-	-
$capa1_6$	ILS	_i -	0.07	-	-	-	-	-	-	-
	GA +	-	11.81	-	-	-	-	-	-	-
	$\begin{array}{c} ILS \\ Mem \end{array}$	i	11.19							
	CPLEX	558508425.00*	11.19	-					-	
	GA	561361679.29	12.82	10.23	29.62	9581.29	4393.67	0.01	0.22	45.86
capa2	ILS	594619740.57	1.36	10.23 1.10	29.02	5572.19	4393.07 4304.57	$0.01 \\ 0.06$	0.22	77.25
capaz	GA +	560281456.90	21.15	13.67	1.38	53681.43	39019.00	0.00 0.01	0.00	72.69
	$\left \begin{array}{cc} GA & \mp \\ ILS \end{array} \right $	000201400.90	21.10	10.01	1.00	00001.40	99019.00	0.01	0.00	14.00
	Mem	548265149.76	84.96	69.38	41.19	282434.48	227731.62	0.02	0.00	80.63
	CPLEX	314581276.00				_				
	GA	317338972.33	6.05	5.54	26.00	9911.05	5063.29	0.01	0.07	51.09
$capa2_1$	ILS	338665967.76	3.89	3.63	-	9049.81	6131.76	0.08	0.00	67.76
	GA +	318639803.90	14.59	8.42	0.00	30097.43	19921.48	0.01	0.00	66.19
	$\begin{array}{c} ILS \\ Mem \end{array}$	314750523.86	127.46	68.12	21.43	400674.52	328073.90	0.00	0.00	81.88
	CPLEX	560795680.00*	127.40	00.12		400074.02	320019.90			01.00
	GA	561213640.43	6.16	5.11	29.76	9847.71	4131.43	0.01	0.16	41.95
capa3	ILS	603883158.29	1.39	1.17	-	5768.05	4405.81	0.01	0.10	76.38
cupas	GA +	560516601.76	16.83	9.02	1.19	52593.57	37994.10	0.03	0.01	72.24
	$\left \begin{array}{cc} GA & \mp \\ ILS \end{array} \right $	300310001.10	10.00	9.UZ	1.10	02099.01	01994.10	0.01	0.00	14.47
	Mem	548122581.00	79.68	67.56	43.19	282669.71	227784.76	0.02	0.00	80.58
	CPLEX	314581276.00				-				
	GA	317338972.33	5.94	5.45	26.00	9911.05	5063.29	0.01	0.07	51.09
$capa3_1$	ILS	338665967.76	3.84	3.57	-	9049.81	6131.76	0.08	0.00	67.76
	GA +	318639803.90	14.51	8.40	0.00	30097.43	19921.48	0.01	0.00	66.19
	ILS	91 4750599 96	015269	9004 5	201 49	400674 59	222072 00	0.00	0.00	01 00
	Mem	314750523.86 560311003.00*	2153.62	2094.5	021.43	400674.52	328073.90	0.00	0.00	81.88
	CPLEX		1.67	9.70	20.10	- 0011 90	4099-01	0.01	0.00	40.70
1	GA	561800985.71	4.67	3.70	30.19	9911.38	4033.81	0.01	0.29	40.70
capa4		612912376.48	1.39	1.12	-	5861.48	4459.24	0.09	0.01	76.08
	GA + ILS	558656212.10	15.53	9.72	0.00	51465.33	37171.14	0.01	0.00	72.23
	Mem	548462866.43	78.11	68.05	44.29	282779.14	227967.62	0.02	0.00	80.62
	CPLEX	314581276.00								
	GA	317338972.33	6.18	5.67	26.00	9911.05	5063.29	0.01	0.07	51.09
$capa4_1$	ILS	338665967.76	3.83	3.57	_	9049.81	6131.76	0.08	0.00	67.76
,	GA +	318639803.90	14.15	8.15	0.00	30097.43	19921.48	0.01	0.00	66.19
	ILS									
	\overline{Mem}	314750523.86	125.56	66.93	21.43	400674.52	328073.90	0.00	0.00	81.88

Instanca	metoda	sol	<i>t</i> [a]	t. [o]	aom	eval	caching	aaan	σ [%]	cache[%]
Ilistanca			$t_{tot}[s]$	$t_{best}[s]$	gen	evai	сасніну	agap	0 [70]	<u>cache</u> [70]
	CPLEX	457944484.00		=0.00	40.04	-	0000	0.44		1.1.00
	GA	507479803.81	95.55	79.63	40.86	6312.86	900.05	0.11	1.61	14.26
capb1	ILS	577406500.29	3.42	3.17	-	5007.19	4055.33	0.26	0.00	80.99
	GA +	503960186.90	53.19	42.50	17.52	33202.52	24969.62	0.10	0.00	75.20
	ILS	478925174.29	122.34	105.77	19 71	975997 76	222640.20	0.05	0.00	80.86
	Mem		122.34	105.77	45.71	275337.76	222649.38	0.05	0.00	00.00
	CPLEX	252484290.00	0 =1	0.00	0, 00	-	F100 0F	0.01	0.00	F0.00
7.4	GA	254105609.86	6.71	6.20	25.33	9911.81	5160.05	0.01	0.06	52.06
$capb1_1$	ILS	302944428.14	4.20	4.09	-	9462.95	6352.76	0.20	0.01	67.13
	GA +	254683463.38	15.27	10.15	0.00	27202.95	17690.95	0.01	0.00	65.03
	$_{Mem}^{ILS}$	252586862.00	138.43	84.29	25.71	403280.95	332670.05	0.00	0.00	82.49
	CPLEX	503585967.00*				_				
	GA	552072029.81	94.23	74.23	38.62	6383.90	1348.81	0.10	1.53	21.13
capb2	ILS	643794838.95	1.38	1.22	-	5005.76	4049.62	0.28	0.01	80.90
capoz	GA +	557042494.67	51.69	34.86	15.19	32792.48	24888.38	0.11	0.00	75.90
	ILS	001012131.01	01.00	0 1.00	10.15	02102.10	21000.00	0.11	0.00	10.50
	Mem	512478179.48	119.78	101.47	42.52	275360.86	222814.62	0.02	0.00	80.92
	CPLEX	252484290.00				-				
	GA	254066439.38	6.73	6.23	25.57	9911.90	5144.10	0.01	0.06	51.90
$capb2_1$	ILS	302679781.90	4.16	4.03	-	9482.19	6361.43	0.20	0.01	67.09
	GA +	254683463.38	1877.97	10.05	0.00	27202.95	17690.95	0.01	0.00	65.03
	$_{Mem}^{ILS}$	252586862.00	138.45	84.51	25.71	403280.95	332670.05	0.00	0.00	82.49
	CPLEX	554485028.00*				=				
	GA	578737279.10	91.00	67.08	36.14	6452.71	1739.62	0.04	0.29	26.96
capb3	ILS	670231951.81	1.23	1.06	_	5004.19	4048.67	0.21	0.01	80.91
	GA +	577341004.43	49.93	38.90	5.48	31204.90	23706.95	0.04	0.00	75.97
	$_{Mem}^{ILS}$	552832223.14	118.63	98.95	42.05	275374.81	223048.05	0.00	0.00	81.00
	CPLEX	252484290.00				-				
	GA	254066439.38	6.79	6.29	25.57	9911.90	5144.10	0.01	0.06	51.90
$capb3_1$	ILS	302679781.90	4.22	4.09	_	9482.19	6361.43	0.20	0.01	67.09
	GA +	254683463.38	15.31	10.16	0.00	27202.95	17690.95	0.01	0.00	65.03
	$_{Mem}^{ILS}$	252586862.00	139.03	83.84	25.71	403280.95	332670.05	0.00	0.00	82.49
	CPLEX	552392632.00*				-				
	GA	560300594.95	39.05	29.35	32.90	8551.76	3170.05	0.02	0.49	37.07
capb4	ILS	611376446.14	1.25	1.04	_	5361.38	4184.24	0.11	0.01	78.04
	GA +	555200494.10	30.87	26.25	0.00	45275.24	32892.05	0.01	0.00	72.65
	$_{Mem}^{ILS}$	540367922.24	95.51	80.17	42.33	281564.86	227608.38	0.02	0.00	80.84
	CPLEX	516804.00				-				
	GA	543115.47	84.50	40.75	22.12	6518.47	3016.88	0.05	0.03	46.28
pn56	ILS	556310.94	15.42	0.81	_	5004.41	4067.88	0.08	0.00	81.29
ī -	GA +	542657.71	51.24	35.56	15.59	30562.88	24104.00	0.05	0.00	78.87
	$ILS \\ Mem$	539603.41	85.01	31.04	14.82	275402.41	231353.76	0.04	0.00	84.01
	CPLEX	469776.00		3	_		3_555.15		0.00	
	GA	473762.96	3.64	3.26	17.24	9806.84	4666.20	0.01	0.00	47.58
$pn56_1$	ILS	479528.36	15.22	1.23	-	5323.68	4190.36	0.01	0.00	78.71
Proof	GA +	474047.64	7.20	2.77	13.16	48813.60	36967.88	0.02 0.01	0.00	75.73
	ILS	1, 10 1, 10 1								
	\widetilde{Mem}	473513.00	39.20	6.32	7.56	291786.52	249737.68	0.01	0.00	85.59

Instanca	metoda	sol	$t_{tot}[s]$	$t_{best}[s]$	qen	eval	caching	agap	σ [%]	cache[%]
	CPLEX	420850.00		. 0031[2]	J - · *	-	·····*•	JIF	. [,]	[, v]
	GA	420850.00	3.14	2.93	5.43	9808.24	8080.48	0.00	0.00	82.38
$pn56_2$	ILS	461554.57	0.43	0.36	-	5718.48	4535.90	0.10	0.00	79.32
	GA +	420850.00	$\frac{0.45}{2.79}$	$0.30 \\ 0.48$	9.05	26257.62	23796.86	0.10	0.00	90.63
	ILS	420030.00	4.13	0.40	9.00	20201.02	23790.00	0.00	0.00	30.00
	$\stackrel{LLS}{Mem}$	420850.00	34.71	2.06	3.10	312974.71	308895.76	0.00	0.00	98.70
pn57	CPLEX	521604.00				-				
	GA	547915.47	84.14	41.00	22.12	6518.47	3016.88	0.05	0.03	46.28
	ILS	561110.94	15.54	0.79	_	5004.41	4067.88	0.08	0.00	81.29
	GA +	547457.71	51.20	35.50	15.59	30562.88	24104.00	0.05	0.00	78.87
	ILS									
	Mem	544403.41	83.54	31.11	14.82	275402.41	231353.76	0.04	0.00	84.01
	CPLEX	532804.00				-				
	GA	559337.63	82.28	36.93	20.44	6521.50	3042.19	0.05	0.03	46.65
pn58	ILS	571311.13	14.97	0.81	-	5004.56	4068.50	0.07	0.00	81.30
	GA +	558505.19	50.61	35.70	15.44	30546.44	24084.25	0.05	0.00	78.84
	ILS	FFF606 06	00.00	01 14	1404	977 400 01	001001 10	0.04	0.00	0.4.01
	Mem	555606.06	83.93	31.14	14.94	275402.81	231361.19	0.04	0.00	84.01
	CPLEX	525536.00	00.45	40.00	24	-	20 = 2	0.05	0.00	44.06
<u>.</u>	GA	551335.81	83.45	43.38	24.44	6499.25	2872.88	0.05	0.03	44.20
pn59	ILS	567118.88	18.26	1.78	-	5004.38	4061.13	0.08	0.00	81.15
	GA +	551094.00	50.81	33.67	19.31	30098.88	23782.00	0.05	0.00	79.01
	$_{Mem}^{ILS}$	548481.13	85.36	36.87	18.19	275383.81	230982.69	0.04	0.00	83.88
	CPLEX	604184.00				=				
pn60	GA	622606.84	82.10	28.14	15.81	6627.66	3527.34	0.03	0.54	53.22
	ILS	651456.19	13.58	5.12	-	5004.56	4056.72	0.08	0.00	81.06
	GA +	623703.22	2453.32	2431.2	817.25	29714.56	23492.06	0.03	0.00	79.06
	$_{Mem}^{ILS}$	619478.22	77.05	30.46	20.13	275435.03	228597.06	0.03	0.00	82.99
	CPLEX	607484.00				-				
	GA	625837.75	80.98	28.81	16.60	6625.65	3477.30	0.03	0.57	52.48
pn61	ILS	654124.80	11.89	5.04	_	5005.50	4058.35	0.08	0.00	81.08
1	GA +	627461.60	40.80	22.87	17.40	29682.20	23427.15	0.03	0.00	78.93
	ILS	0-1-0-100								
	Mem	623240.35	75.85	27.47	18.10	275443.30	228656.80	0.03	0.00	83.01
	CPLEX	615184.00	<u></u>			-				_
	GA	633537.75	80.25	28.40	16.60	6625.65	3477.30	0.03	0.56	52.48
pn62	ILS	661824.80	11.64	5.08	-	5005.50	4058.35	0.08	0.00	81.08
	GA +	635161.60	40.82	22.82	17.40	29682.20	23427.15	0.03	0.00	78.93
	$_{Mem}^{ILS}$	630940.35	75.66	26.78	18.10	275443.30	228656.80	0.03	0.00	83.01
	CPLEX	610622.00						<u> </u>		
	GA	626498.05	80.48	26.67	15.55	6626.45	3571.70	0.03	0.41	53.90
pn63	ILS	657965.15	12.19	4.19	-	5005.60	4058.00	0.08	0.00	81.07
	GA +	630339.80	41.28	20.28	18.35	29728.00	23513.10	0.03	0.00	79.09
	ILS									
	Mem	624338.00	76.62	23.91	15.80	275426.30	228446.30	0.02	0.00	82.94
pn64	CPLEX	704423.00	70.47	27.02	16 70	- 6600 10	4169 FO	0.02	0.00	62.22
	GA	724108.25	79.47	27.83	16.70	6690.10	4162.50	0.03	0.00	
	ILS	765742.25	0.45	0.40	- 11 00	5005.45	4061.55	0.09	0.00	81.14
	GA + ILS	725206.10	40.40	20.06	11.00	27520.70	21742.40	0.03	0.00	79.00
	Mem	720930.00	74.23	14.96	10.00	275479.55	229162.80	0.02	0.00	83.19

Instanca	metoda	sol	$t_{tot}[s]$	$t_{best}[s]$	l aen	eval	caching	agap	σ [%]	cache[%]
11100011011	CPLEX	706823.00	0101[0]	- coest[-]	9010		Cacroning	_ ugup		
	GA	726508.25	80.21	27.80	16.70	6690.10	4162.50	0.03	0.00	62.22
pn65	ILS	768142.25	0.44	0.40	-	5005.45	4102.50 4061.55	0.03 0.09	0.00	81.14
pnos	GA +	727606.10	40.87	20.48	- 11.00	27520.70	21742.40	0.09 0.03	0.00	79.00
	ILS	121000.10 	40.67	20.40	11.00	21020.10	21/42.40	0.05	0.00	79.00
	$\stackrel{ILS}{Mem}$	723330.00	75.78	15.25	10.00	275479.55	229162.80	0.02	0.00	83.19
	CPLEX	712423.00								
	GA	732108.25	80.00	27.81	16.70	6690.10	4162.50	0.03	0.00	62.22
pn66	ILS	773742.25	0.45	0.41	-	5005.45	4061.55	0.09	0.00	81.14
Pieco	GA +	733206.10	40.77	20.65	11.00	27520.70	21742.40	0.03	0.00	79.00
	ILS	100200.10		20.00	11.00	21020.10	21172.10	0.00	0.00	
	$\stackrel{1LS}{Mem}$	728930.00	74.49	14.93	10.00	275479.55	229162.80	0.02	0.00	83.19
	CPLEX	592118.00				_				
	GA	611657.45	79.57	28.31	16.35	6663.90	3813.25	0.03	0.00	57.22
pn67	ILS	648708.75	10.72	4.76	-	5005.60	4062.70	0.10	0.00	81.16
•	GA +	611505.45	40.32	18.28	16.05	28000.10	22057.10	0.03	0.00	78.78
	ILS									
	Mem	607508.00	73.44	12.81	8.65	275503.15	229300.15	0.03	0.00	83.23
	CPLEX	683299.00								
	GA	705866.45	81.51	27.95	14.60	6535.40	4771.00	0.03	0.00	73.00
pn68	ILS	719435.35	6.79	1.77	-	5003.25	4341.85	0.05	0.00	86.78
	GA +	703984.95	43.25	19.49	10.15	27866.45	23576.85	0.03	0.00	84.61
	ILS	-00040.00	75.00	0.75	1 10	0===40.0=	25 4220 10	0.00	2.00	00.00
	Mem	702643.00	75.26	8.75	4.40	275510.25	254360.10	0.03	0.00	92.32
	CPLEX	685999.00	00.75	20.41	1460	- 6525 40		0.00	2.00	= 2.00
20	GA	708566.45	82.75	28.41	14.60	6535.40	4771.00	0.03	0.00	73.00
pn69	ILS	722135.35	6.79	1.78	-	5003.25	4341.85	0.05	0.00	86.78
	GA +	706684.95	42.80	19.04	10.15	27866.45	23576.85	0.03	0.00	84.61
	$_{Mem}^{ILS}$	705343.00	76.01	9.01	4.40	275510.25	254360.10	0.03	0.00	92.32
	CPLEX	643407.00	10.5				20 2000		0.0.	
	GA	659962.65	37.78	15.27	13.40	8429.80	5319.30	0.03	0.00	63.10
$pn69_1$	ILS	685654.95	4.11	2.81	-	5084.75	4080.25	0.03 0.07	0.00	80.24
proce_	GA +	659738.40	22.63	12.15	- 11.95	39475.60	31063.60	0.03	0.00	78.69
	ILS	1 009190.10	22.00	12.10	11.00	09410.00	01000.00	0.00	0.00	10.00
	$\stackrel{1LS}{Mem}$	659572.00	55.93	9.17	7.85	280715.45	234338.10	0.03	0.00	83.48
	CPLEX	-				-				
	GA	-	2.15	=	-	-	-	=	_	_
$pn69_2$	ILS	-	0.05	=	-	-	-	=	_	_
,	GA +	_	12.25	=	_	-	-	=	-	=
	ILS	ı	1							
	Mem	-	12.25	=		-		=	-	<u>-</u>
	CPLEX	692299.00	1			-				
	GA	715005.44	82.87	28.22	14.33	6533.44	4777.31	0.03	0.00	73.12
pn70	ILS	729246.50	6.70	1.99	-	5003.28	4334.42	0.05	0.00	86.63
	GA +	713134.06	43.09	19.58	9.56	27802.75	23513.44	0.03	0.00	84.57
	ILS	=1.10.49.00	75.00	0.10	4 50	075500 04	0° 4901 01	0.00	0.00	00.00
	Mem	711643.00	75.89	9.12	4.50	275508.94	254301.81	0.03	0.00	92.30

3.3 Analiza rezultata

Heuristike rade u dosta kraćem vremenu i ne može se očekivati da imaju uvek optimalan rezultat. Takođe, konačna vrednost se računa pomoću pohlepne strategije i tu takođe može doći do odstupanja. Medjutim, kad se ispune određeni uslovi u određenoj instanci, ovde primenjivane

heuristike daju dobre rezultate.

Sve testirane heurističke metode su se dobro pokazale sa instancama gde je mali parametar k, a velika dimenzija problema(m i n). Parametri m i n povećavaju broj ispravnih rešenja dok ih k smanjuje. Dok je za tehnike CPLEX-a mali parametar predstavljao dodatnu prepreku pri rešavanju i rešavanje je prelazilo zadatu granicu od 4 sata, za heuristike(pogotovo P heuristike) se to pokazalo kao olakšavajuća okolnost. Neke instance, kao što su capa i capb imale su varijante gde je jedna instanca imala minimalno k moguće da bi problem bio rešiv a druga k=m. Po ovim instancama može se videti glavna prednost obe metode. Za heurističke metode je to smanjivalo broj rešenja pa se sa svakom generacijom(iteracijom) pokrivala više jedinki potencijalne populacije. Kada je k bilo jednako m tada je broj potencijalnih jedinki bio znatno veći pa su heurističke metode imale više posla pri pretrazi.

Zbog uglavnom malog broja mogućih ispravnih rešenja u instancama iterativna lokalna pretraga se pokazala loše, jer lokalna pretraga nije pomogla poboljšanju rezultata. Takođe se vidi u tabelama da je iterativna lokalna pretraga imala generalno veću varijansu. To se može objasniti većom zavisnošću od izbora početnog rešenja, koje je uglavnom nasumično izabrano.

Takođe se može videti da je varijansa generalno dosta mala, na šta utiče više stvari. Za male instance gde je dobijeno optimalno rešenje to znači da je istražen ceo prostor rešenja. Na osnovu velikih instanci može se zaključiti da bi proces možda trebao biti malo više nasumičan, jer je jedina razlika između različitih izvršavanja $random\ seed$.

Memetski algoritam se pokazao jako dobro, i u nekim instancama čak dobio bolje rezultate nego CPLEX(zbog prekoračenja vremenskog ograničenja CPLEX-a recimo na instancama capb3 i capb4, koje je memetski algoritam rešio za svega 119 i 96 sekundi). Naravno, to je posledica konkretnih osobina instance a ne pravilo. Memetski algoritam je konstantno imao bolja rešenja od ostalih metoda na skoro svim instancama. To se i moglo očekivati jer je najkomplikovanija metoda i sastoji se od ostalih testiranih metoda. Metoda genetskog algoritma koja sadrži ILS na kraju je bila bolja od pojedinačnih metoda ali gora generalno od memetskog algoritma jer je poboljšanje koje pruža ILS primenjeno samo na kraju.

4 Zaključak

Eksperimantalni rezultati su pokazali da heuristike daju jako dobre rezultate za mnogo manje vremena za velike instance sa malim parametrom k. Naravno, kad je preciznost najbitnija, a dostupno je dovoljno resursa(vreme, memorija, itd) koristiće se egzaktni rešavači. Ali ako je vreme bitno minimizovati, ili dobiti što bliže rešenje za što manje vremena, treba koristiti heuristike. Testiranje vršeno u ovom radu je pokazalo da za ovaj, konkretan problem, rešavanje heuristikom može biti pouzdano, ako se parametri heuristike podese na odgovarajući način.

Literatura

[1] Karen Aardal, Pieter L van den Berg, Dion Gijswijt, and Shanfei Li. Approximation algorithms for hard capacitated k-facility location

- problems. European Journal of Operational Research, 242(2):358-368, 2015.
- [2] John E Beasley. Lagrangean heuristics for location problems. *European Journal of Operational Research*, 65(3):383–399, 1993.
- [3] Kaj Holmberg, Mikael Rönnqvist, and Di Yuan. An exact algorithm for the capacitated facility location problems with single sourcing. *European Journal of Operational Research*, 113(3):544-559, 1999.
- [4] Helena R Lourenço, Olivier C Martin, and Thomas Stützle. Iterated local search: Framework and applications. In *Handbook of Metaheuristics*, pages 363–397. Springer, 2010.
- [5] Melanie Mitchell. An introduction to genetic algorithms. MIT press, 1998.
- [6] Nicholas J Radcliffe and Patrick D Surry. Formal memetic algorithms. In AISB Workshop on Evolutionary Computing, pages 1–16. Springer, 1994.
- [7] Francisco José Ferreira Silva and DS De la Figuera. A capacitated facility location problem with constrained backlogging probabilities. *International journal of production research*, 45(21):5117-5134, 2007.
- [8] Jens Vygen. Approximation algorithms facility location problems. Forschungsinstitut für Diskrete Mathematik, Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität, 2005.
- [9] Darrell Whitley. A genetic algorithm tutorial. Statistics and computing, 4(2):65-85, 1994.